

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí konanom 18. decembra 2015 v Bratislave, v konaní o európskom zatýkacom rozkaze, prerokoval sťažnosť vyžiadanej osoby **K. B. (K. B.)** proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2015, sp. zn. 8 Ntc 24/2015, o vzatí vyžiadanej osoby K. B. (K. B.) do predbežnej väzby a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie **sa z r u š u j e .**

Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z. z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. sa návrhu prokurátorky Krajskej prokuratúry v Košiciach na vzatie do väzby vyžiadanej osoby K. B. (K. B.), nar. X. v U., trvale bytom M., **n e v y h o v u j e** a K. B. (K. B.) **sa do predbežnej väzby n e b e r i e .**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Košiciach uznesením z 30. novembra 2015, sp. zn. 8 Ntc 24/2015, podľa § 15 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze (ďalej len „zákon o EZR“) návrhu prokurátorky na vzatie K. B. (K. B.), nar. X. v U., trvale bytom M., do predbežnej väzby vyhovel a K. B. (K. B.) do predbežnej väzby vzal. Vyslovil, že väzba začala plynúť momentom zadržania vyžiadanej osoby 28. novembra 2015 o 9.04 hod. a vykoná sa v Ústave na výkon väzby v Košiciach.

Proti tomuto uzneseniu zhlásila vyžiadaná osoba ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť pred sudcom krajského súdu, ktorú odôvodnila prostredníctvom obhajcu. V písomných

dôvodoch uviedla, že o žiadnom protiprávnom konaní tak, ako jej dáva za vinu EZR, nemala žiadnu vedomosť a s ním nesúhlasí. Nebola kontaktovaná žiadnym justičným orgánom Maďarska, napriek tomu, že justičné orgány Maďarska mali na ňu kontakt na území Slovenskej republiky, a to nielen na ňu, ale aj jej rodičov. Ďalej uviedla, že nemá žiaden záujem vyhýbať sa trestnému stíhaniu. O vydaní európskeho zatýkacieho rozkazu sa dozvedela až 28. novembra 2015 o 09.04 hod., keď bola zadržaná. V závere navrhla, aby nadriadený súd napadnuté rozhodnutie zrušil a sám rozhodol tak, že ju ako vyžiadanú osobu prepustí z predbežnej väzby.

Písomnú sťažnosť v prospech menovanej podali aj jej rodičia, a to matka A. H. B. a otec A. B. s tým, že ich dcéra nemala žiadnu vedomosť o tom, že maďarské orgány činné v trestnom konaní vedú proti jej osobe trestné konanie. V mieste pobytu v Maďarsku na adrese X. jej nebola doručená žiadna písomnosť týkajúca sa jej trestného stíhania a nikdy nebola kontaktovaná orgánmi činnými v trestnom konaní Maďarska. Pokiaľ ide o posudzovaný prípad, advokát vytkol tak návrhu prokurátora ako i odôvodneniu napadnutého uznesenia, že tieto neobsahujú žiadne konkrétne okolnosti, opodstatňujúce obavu zo zmarenia účelu konania o EZR v prípade, že by sa toto konanie viedlo neväzobne.

Spisový materiál bol Najvyššiemu súd Slovenskej republiky predložený na rozhodnutie o sťažnosti vyžiadanej osoby a jej rodičov **16. decembra 2015.**

Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorému podali oprávnené osoby sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom a zistil, že sťažnosti vyžiadanej osoby ako i jej rodičov, je možné vyhovieť.

Sudca Krajského súdu v Košiciach svoje rozhodnutie o vzatí zadržanej K. B. (K. B.) do predbežnej väzby odôvodnil tým, že v danom prípade, práve vzhľadom na obavu z možného zmarenia trestného stíhania v štáte pôvodu, v ktorom bol vydaný európsky zatýkací rozkaz, je potrebné vyhovieť návrhu krajskej prokurátorky na vzatie menovanej do predbežnej väzby. Vyžiadaná osoba je ukrajinskou a maďarskou štátnou občiankou a na území Slovenskej republiky má len povolený dlhodobý pobyt, ktorý ju k ničomu nezaväzuje. Tvrdenie K. B. (K. B.), že na území Slovenskej republiky je riadne zamestnaná,

dôkazmi nebolo verifikované. Sudca súdu prvého stupňa vyslovil, že existuje reálna obava, že v prípade nevzatia menovanej do predbežnej väzby, táto by sa sama dobrovoľne nedostavila pred justičné orgány v Maďarsku.

Z pracovného prekladu európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného Mestským súdom Eger z 13. októbra 2015 pod sp. zn. 3.BNY.433/2015, vyplýva, že bol vydaný na osobu K. B. (K. B.), za účelom jej zatknutia a následného odovzdania príslušnému justičnému orgánu Maďarska, na trestné stíhanie do Maďarska za trestný čin falšovania úradných dokumentov a obchodovania s nimi podľa čl. 274 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona Maďarska, ktorý mal byť spáchaný na tom skutkovom základe, že:

v dobe od 8. júna 2012 do 29. júna 2013 sa mala dopustiť trestnej činnosti tak, že požiadala o zjednodušený proces naturalizácie (občianstva) na oddelení dokladov v meste H. dňa 8. júna 2012, pričom uviedla, že spĺňa požiadavky zjednodušenej naturalizácie, keďže má maďarských predkov a rozpráva po maďarsky, ale ona po maďarsky nerozpráva. Prezident Maďarskej republiky vydal K. B. naturalizačný dokument dňa 26. novembra 2012 a následne osoba zložila občiansku prísahu pred príslušným maďarským úradom dňa 29. júna 2013.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že K. B. (B.) bola zadržaná vo V. pri výstupe zo Slovenskej republiky do Ukrajinskej republiky príslušníkmi oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Vyšné Nemecké 28. novembra 2015 o 09.04 hod. Následne bola predvedená na Krajskú prokuratúru v Košiciach. V ten istý deň splnomocnil otec zadržanej osoby A. B. - advokátku so sídlom v Košiciach JUDr. J. M., na zastupovanie dcéry v tomto konaní. V prítomnosti zvolenej obhajkyne a pribratého tlmočníka, prokurátorka Krajskej prokuratúry Košice zadržanú osobu poučila a po zhromaždení potrebných dokumentov, podala na druhý deň 29. novembra 2015 o 16.35 hod. na príslušnom súde návrh na vzatie K. B. (K. B.), do predbežnej väzby. Sudca krajského súdu K. B. (K. B.), v prítomnosti ustanoveného obhajcu, tlmočníka a prokurátora vypočul a následne rozhodol o návrhu prokurátorky na jej vzatie do predbežnej väzby, napadnutým uznesením.

Z výsluchu K. B. (K. B.), vyplynulo, že viac ako 4 roky žije na Slovensku a vlastným pričinením sa naučila slovenský jazyk. Na území Slovenskej republiky mala najskôr

prechodný pobyt, skončila tu vysokú školu v Trenčíne City Univerzity of Seattle Trenčín. Študovala v anglickom jazyku. 22. mája 2015 získala dlhodobý pobyt na území Slovenskej republiky do roku a je hlásená na adrese I.. Bolo pre ňu veľkým prekvapením, keď bola zadržaná pri prechode zo Slovenska na Ukrajinu, kde mienila stráviť víkend so svojimi starými rodičmi z Nemecka zo strany jej otca a hneď sa chcela vrátiť späť na Slovensko. Na území Slovenskej republiky je zamestnaná, pracuje vo firme T. N., T. X na pozícii nákupca. Uviedla, že je na zamyslenie, ako je možné, že získala maďarské štátne občianstvo aj cestovný pas, keď zložila prísahu v maďarskom jazyku. O žiadnom protiprávnom konaní tak, ako jej dáva za vinu EZR, nemala žiadnu vedomosť a s ním nesúhlasí. Nebola kontaktovaná žiadnym justičným orgánom Maďarska, napriek tomu, že justičné orgány Maďarska mali na ňu kontakt na území Slovenskej republiky, a to nielen na ňu, ale aj jej rodičov. Ďalej uviedla, že nemá žiaden záujem vyhýbať sa trestnému stíhaniu. O vydaní európskeho zatýkacieho rozkazu sa dozvedela až 28. novembra 2015 o 09.04 hod., keď bola zadržaná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z vyžiadaného odpisu z registra trestov z 18. decembra 2015 zistil, že K. B. (K. B.), s trvalým bydliskom M., nemá v Slovenskej republike v odpise registra trestov žiadny záznam.

Podľa § 13 ods. 1 zákona o EZR príslušníci Policajného zboru zadržia osobu, ktorej prítomnosť bola zistená na území Slovenskej republiky a na ktorú bol vydaný európsky zatýkací rozkaz alebo vyhotovený záznam podľa § 3 písm. l/ a jej zadržaniu nebráni prekážka podľa § 12. Príslušníci Policajného zboru oboznámia zadržanú osobu s dôvodmi jej zadržania a poučia ju o práve zvoliť si obhajcu a o práve na tlmočníka. O zadržaní osoby informujú bezodkladne prokurátora príslušného podľa § 11 ods. 1. Prokurátor o zadržaní vyžiadanej osoby na území Slovenskej republiky informuje bezodkladne justičný orgán štátu pôvodu.

Podľa § 11 ods. 1 zákona o EZR je na začatie konania o európskom zatýkacom rozkaze príslušná krajská prokuratúra, v ktorej obvode bola vyžiadaná osoba zadržaná, alebo jej bola inak obmedzená osobná sloboda.

Podľa § 13 ods. 2 zákon o EZR, ak prokurátor do 48 hodín od zadržania neprepustí zadržanú osobu, podá v tejto lehote súdu návrh na jej vzatie do predbežnej alebo vydávacej

väzby, ku ktorému pripojí európsky zatýkací rozkaz, alebo ak ten nie je k dispozícii, záznam; záznam má do doručenia európskeho zatýkacieho rozkazu rovnaké účinky ako európsky zatýkací rozkaz. Ak prokurátor osobu prepustí, informuje o tom útvar SIRENE; ak tento útvar nie je príslušný konať, postúpi informáciu útvaru INTERPOL.

Podľa § 15 ods. 1 zákona o EZR účelom predbežnej väzby je zabezpečiť prítomnosť zadržanej osoby na území Slovenskej republiky, pokiaľ orgán štátu pôvodu, ktorý má záujem na jej vydaní, nepredloží originál európskeho zatýkacieho rozkazu s prekladom do štátneho jazyka, ak sa preklad vyžaduje.

Podľa § 15 ods. 2 zákona o EZR sudca krajského súdu je povinný do 48 hodín od prevzatia zadržanej osoby a od doručenia návrhu prokurátora na vzatie do predbežnej väzby, túto osobu vypočúť a rozhodnúť o jej vzatí do predbežnej väzby, alebo ju prepustiť na slobodu. Dôvodmi väzby podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní nie je pritom viazaný. Ak sudca rozhodne, že sa zadržaná osoba ponecháva na slobode, súčasne môže rozhodnúť o uložení primeraných opatrení alebo obmedzení na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní, ktorý sa použije primerane.

Podľa § 15 ods. 3 zákona o EZR na konanie podľa odseku 1 je príslušný krajský súd, ktorému prokurátor príslušný podľa § 11 predložil návrh na rozhodnutie o predbežnej väzbe.

Podľa § 14 ods. 1 zákona o EZR v konaní o európskom zatýkacom rozkaze musí mať vyžiadaná osoba obhajcu.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o EZR, európsky zatýkací rozkaz možno vydať

a/ pre skutok, za ktorý možno podľa právneho poriadku Slovenskej republiky uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť mesiacov,

b/ ak sa žiada o vydanie na výkon už uloženého trestu odňatia slobody, ak uložený trest odňatia slobody alebo jeho zvyšok, ktorý sa má vykonať, je najmenej štyri mesiace; viaceré tresty alebo nevykonané zvyšky viacerých trestov sa spočítavajú.

Podľa § 1 ods. 2 zákona o EZR, na konanie podľa tohto zákona sa použije všeobecný predpis o trestnom konaní, ak nie je ďalej ustanovené inak; to platí vo vzťahu k členským štátom aj na konanie o vydaní osôb na trestné stíhanie, výkon trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia, na ktoré nemožno uplatniť postup podľa tohto zákona.

Účelom predbežného vyšetrovania je zákonom o EZR upravenými postupmi zistiť a procesne zdokumentovať faktické a právne podmienky vydania osoby do cudziny, resp. doplniť podklady potrebné k rozhodnutiu o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu. V tejto fáze konania, kedy nie sú k dispozícii všetky potrebné podklady, potom logicky nie je možné, aby sa súd zaoberal právne relevantnými úvahami o skutočnostiach, ktoré sú z hľadiska právneho a skutkového podstatné až pre rozhodnutie súdu o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu. To platí aj vo vzťahu k rozhodovaniu o predbežnej väzbe, ktorá je v zmysle zákona o EZR fakultatívnym inštitútom.

Nadalej platí, že väzba ako zaisťovací inštitút predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody jednotlivca, preto v súvislosti s rozhodovaním o väzbe treba dbať na zásady primeranosti a zdržanlivosti, t. j., že vždy by mali byť využité opatrenia, ktoré najlepšie budú viesť k dosiahnutiu účelu, zároveň však nebudú neprimerane zasahovať do základných práv a slobôd osoby, voči ktorej sa uplatňujú.

Zákon o EZR vyjadruje zákonný účel predbežnej väzby v § 15 ods. 1. Tento účel spočíva v zabezpečení prítomnosti zadržanej osoby na území Slovenskej republiky tak, aby nedošlo k zmareniu účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze, pokiaľ orgán štátu pôvodu, ktorý má záujem na jej vydaní, nepredloží originál európskeho zatýkacieho rozkazu s prekladom do slovenského jazyka, ak sa preklad vo vzťahu k danému členskému štátu vyžaduje. Pri rozhodovaní o predbežnej väzbe nie je súd viazaný dôvodmi väzby podľa Trestného poriadku, čo vyplýva priamo z dikcie § 15 ods. 2 zákona o EZR. Pri rozhodovaní o predbežnej väzbe tak musí súd sledovať len splnenie vyššie uvedeného účelu predbežnej väzby a vo vzťahu k tomu účelu skúma predovšetkým to, či sú tu konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu, že zadržaná osoba ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhla trestnému stíhaniu alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia.

Subsidiarita právnej úpravy v Trestnom poriadku k zákonu o EZR vyplýva z § 1 ods. 2 zákon o EZR. Zákon o EZR je tzv. *lex specialis*, preto jeho ustanovenia majú prednosť pred ustanoveniami Trestného poriadku, ktoré sa použijú iba vtedy, ak zákon o EZR nemá osobitné ustanovenia. Vo vzťahu k rozhodovaniu o predbežnej väzbe tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že zákon o EZR priamo vylučuje skúmanie dôvodov väzby podľa Trestného poriadku.

Dôvodom obmedzenia osobnej slobody predbežnou väzbou, ako už bolo vyššie uvedené, je potreba zabezpečiť prítomnosť vyžiadanej osoby na území Slovenskej republiky. **Z povahy veci teda vyplýva zásadne útekový charakter predbežnej väzby.** Pri rozhodovaní o predbežnej väzbe preto súd z materiálneho hľadiska skúma existenciu konkrétnych skutočností odôvodňujúcich obavu, že vyžiadaná osoba utečie z územia Slovenskej republiky, alebo sa bude skrývať. Tu treba opäť zdôrazniť, že **predbežná väzba má fakultatívny charakter.**

Prokurátorka Krajskej prokuratúry v Košiciach vo svojom návrhu na vzatie vyžiadanej osoby K. B. (K. B.) do predbežnej väzby videla konkrétne skutočnosti odôvodňujúce túto obavu v tom, že K. B. (K. B.) sa vyhýba trestnému konaniu vedenému v Maďarsku tým, že sa na ohlásených adresách pobytu v Maďarsku nezdržiava a nie je dostupná ani na telefónnych číslach, ktoré poskytla maďarským justičným orgánom v trestnom konaní.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je celkom zrejmé, či sa súd pri rozhodovaní o vzatí, resp. nevzatí K. B. (K. B.) do predbežnej väzby s týmito argumentmi prokurátorky stotožnil, resp. akými ďalšími úvahami sa riadil, keď dospel k záveru, že dôvody predbežnej väzby sú v prípade vyžiadanej K. B. (K. B.) dané. Sudca súdu prvého stupňa argumentoval tým, že menovaná nie je na území Slovenskej republiky riadne zamestnaná. Následne, ale s konštatovaním, že vyžiadaná osoba je ukrajinskou a maďarskou štátnou občiankou a na území Slovenskej republiky má len povolený dlhodobý pobyt, ktorý ju k ničomu nezaväzuje a nebolo verifikované, že na území Slovenskej republiky je riadne zamestnaná, bolo tvrdením predčasným.

Najvyšší súd Slovenskej republiky následne skúmal to, čo je vo vzťahu k rozhodovaniu o predbežnej väzbe podľa § 15 zákona o EZR podstatné, teda či boli splnené

tak formálne, ako aj materiálne podmienky pre takéto rozhodnutie.

Formálne podmienky predbežnej väzby v danom prípade splnené boli, keďže na K. B. (K. B.) bol vydaný na území Maďarska európsky zatýkací rozkaz pre trestný čin falšovania úradných dokumentov a obchodovania s nimi podľa čl. 274 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona Maďarska, za ktorý jej hrozí uloženie trestu odňatia slobody do troch rokov. Po svojom zadržaní príslušníkmi Policajného zboru bol menovanej ustanovený obhajca aj tlmočník a zo strany prokurátorky bol podaný na príslušný krajský súd riadny návrh na jej vzatie do predbežnej väzby. O návrhu bolo po jej vypočutí súdom v prítomnosti prokurátorky, obhajcu aj tlmočníka, predpísaným spôsobom rozhodnuté. Konanie prebehlo v rámci zákonnej 48 hodinovej lehoty plynúcej od okamihu, kedy bola osobná sloboda K. B. (K. B.) obmedzená.

Z hľadiska splnenia materiálnych podmienok potom súd skúma existenciu konkrétnych skutočností odôvodňujúcich obavu, že vyžiadaná osoba ujde, alebo sa bude skrývať. Okrem skutkových okolností uvedených v EZR prihliada pri svojom rozhodovaní aj na iné skutočnosti, najmä či vyžiadaná osoba je, alebo nie je cudzinec, ak je cudzinec, či sa zdržiava na území Slovenskej republiky oprávnene, ďalej to, aké má vyžiadaná osoba väzby k Slovenskej republike, aké sú jej osobné a majetkové pomery, rodinné väzby, či je zamestnaná, aký má zdroj obživy alebo to, akú má kriminálnu minulosť.

Z materiálneho hľadiska potom síce správne prokurátorka poukazovala na to, že menovaná sa na ohlásených adresách pobytu v Maďarsku nezdržiava, na druhej strane však tvrdí, že vyžiadaná osoba sa preukazuje ako osoba s povoleným dlhodobým pobytom v Európskej únii a tento má evidovaný od 22. mája 2015 na území Slovenskej republiky v M.. Prokurátorka ale protichodne udáva, že zo záznamu SIS je zrejmé, že maďarské orgány disponujú informáciou o pobyte osoby, resp. jej príbuzných na Slovensku a rovnako sú k dispozícii aj poznatky o pobyte osoby v Taliansku ako posledné známe adresy vyžiadanej osoby.

Najvyšší súd v tejto súvislosti len dodáva, že nie je pravdou konštatovanie sudcu krajského súdu, že by menovaná nebola zamestnaná a nemala zdroj príjmov. Ako vyplýva z písomnej správy riaditeľa spoločnosti T., T. č. X, N. z 02. decembra 20105 a predloženej

pracovnej zmluvy medzi uvedenou firmou a zadržanou osobou, K. B. (K. B.) nastúpila do práce 1. apríla 2015 s pracovným zaradením ako vedúca sekretariátu s mesačnou základnou mzdou 950 Euro. Spôsob výplaty prebieha na jej osobný účet vedený v banke Slovenskej republiky. Zamestnávateľ ju hodnotí ako svedomitú, zodpovednú, pracovitú a obľúbenú osobu, ktorá sa vďaka svojej snahe, vystupovaniu a absolútnej svedomitosti v priebehu jedného roka vypracovala z podpornej pozície na oddelení ľudských zdrojov, na pozíciu nákupcu nepriameho materiálu a neskôr na nákupcu priameho materiálu pre výrobu. Spoločnosť sa hodnotí ako svetová špička v u. priemysle.

Oboznámením sa s odpisom registra trestov najvyšší súd zistil, že K. B. (K. B.) v Slovenskej republike doposiaľ nebola súdne trestaná, v Maďarskej republike sa mala dopustiť menej závažného trestného činu s trestnou sadzbou do troch rokov, pričom skutok mala spáchať pred dva a pol rokom. Od toho času sa inej trestnej činnosti nedopustila. Tiež nemožno jednoznačne tvrdiť, že by sa vyhýbala trestnému stíhaniu skrývaním sa alebo útekom do cudziny, konkrétne na Ukrajinu, lebo K. B. (K. B.) je tak štátnou občiankou Ukrajiny ako aj štátnou občiankou Maďarskej republiky. Príslušníkmi Policajného zboru Slovenskej republiky bola zadržaná na hraničnom priechode V. cestou na Ukrajinu, kde je miesto jej rodiska a kde mala donedávna trvalý pobyt. S poukazom na tieto skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že materiálne podmienky pre vzatie K. B. (K. B.) do predbežnej väzby splnené neboli.

Vzhľadom na vyššie uvedené potom Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil a rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 18. decembra 2015

JUDr. Gabriela Š i m o n o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová